

Verslag van de 249ste vergadering van The Dickens Fellowship Haarlem Branch.

In een literair Kraantje Lek verzamelden zich 23 leden. De president kijkt tevreden en spreekt van een overweldigende opkomst. De secretaris mompelt iets over de afmeldingen waarop een blij kijkende penningmeester meedeelt dat de contributie niet verhoogd zal worden. Dit tot verrassing van president en secretaris. Ja, dat heb je met vriendenkers.

Dan geeft de president het woord aan Dr. Roes, die stelt zich vereerd te voelen om voor ons gezelschap te spreken. Als jongen van 16 investeerde hij zijn zakgeld niet in een langharige LP maar in de Prisma uitgave van Oliver Twist. Hij heeft deze zelfs bij zich.

Tijdens zijn studietijd in Leiden begon hij aan Dombey and Son en zo ging het van kwaad tot erger. Daarna las hij in Bomans het nodige over de mens en schrijver Dickens.

Roes deelt ons daarna mee dat hij niet alleen het nodige over Dickens weet maar ook over Kierkegaard en Andersen (waarover hij binnenkort zal publiceren) en de drie grote Russen: Dostojevski, Tolstoi en Tjechov.

Literatuur moet je herlezen, zo stelt spreker, die dat zelf dagelijks doet en zichzelf ziet als een onderstreper, en ook nog een die bij de volgende herlezing weer andere zaken onderstreept. Vooraf aan het schrijven van zijn biografie over Dickens had hij veel andere biografien gelezen maar zich er niet door laten leiden en alleen het meest essentiële eruit gehaald. Hij miste soms ook wat in de andere biografien. Die gingen volgens Roes teveel in op de details over Dickens zelf, terwijl je Dickens juist het beste kan benaderen door zijn werken. Want alles over Dickens is terug te vinden in zijn werk te lezen. Je moet ook letten op de actualiteit in zijn werk; spreker vermoedt zelfs dat Dickens wellicht zelfs onbewust bepaalde zaken vermeldt.

Roes noemt daarna Scrooge, een geobsedeerd en geketend man. Ieder mens is in zekere zin getekend door zijn of haar opvoeding. Spoken uit het verleden kunnen je te pakken nemen. Ook Dickens, die veel had meegemaakt, veel afwijzingen door vrouwen had gekend is in zekere zin een zwerver. Over zichzelf zei hij eens: ik ben ongeschikt om tot rust te komen. In al zijn werken is een aanklacht terug te vinden over sociale misstanden. Hij is altijd kritisch, ook tijdens zijn bezoek aan Amerika waar hij de gruwelen van de slavernij en de omkoopbaarheid aan de kaak stelde.

Ook The Chimes is een aanklacht tegen de rijken die geobsedeerd zijn door het geld in een maatschappij waar alles z'n prijs heeft en te koop is.

Dickens, zo stelt spreker, heeft onsterfelijke personages gecreeerd en was een magistraal psycholoog en een visueel genie die zijn lezers leerde hoe op een andere manier naar mensen te kijken. Dickens keek van buiten naar binnen en moet al zijn personages ook in het echt gezien hebben, tegen gekomen zijn. Dickens is ook een entertainer, maar heel veel van zijn werk is ernstig. Bomans, die het nodige over Dickens schreef, heeft die entertainer kant nogal naar voren gebracht. Maar de teksten van Dickens zijn groot genoeg voor alle interpretaties. In die zin ook groot genoeg om het Deventer Dickens Festival een plaats in te geven.

Verder had Dickens een goed oog voor getormenteerde mensen; spreker geeft als voorbeelden: Rosa Dartle en Mrs. Murdstone. Maar ook wat Mrs Havisham doet, dat doen veel mensen: zichzelf op slot doen. Maar hij creëert ook tegenpolen; personen die niet terugslaan en vergevend zijn, zoals Traddles, Mr. Dick en Bob Cratchit.

Hij is een groot humorist die de humor als wapen gebruikt, hij speelt met alle aspecten van de humor en gebruikt daarbij veel wendingen. En de pathos die hij in ruime mate gebruikt is wel logisch gezien de harde Victoriaanse tijd waarin hij leefde.

Dickens moest niets hebben van doorgeslagen vroom Christendom, hij hecht juist aan het belang van vergeving om jezelf los te maken en ook los te kunnen laten.

Hij mag dan soms wat naïef klinken, maar vergis je niet, hij is heel "streetwise"

Spreker sluit af met te stellen dat het goede blijft en dat ook in veel mensen waar je dat niet in verwacht toch wel wat goeds blijkt te zitten. Hij maakt een vergelijking tussen Dombey die zijn dochter plots voor het eerst ziet en met Tjechov die het zelfde ervaart met zijn vrouw.

De President stelt dat spreker scherpe keuzes heeft gemaakt, waarop de penningmeester inhaakt. Die is heel enthousiast over het boek van Roes en stelt dat Dickens was gericht op verandering van de toen heersende mentaliteit en als wapen humor gebruikte.

De President dankt spreker en kan niet nalaten ons te informeren over het feit dat hij momenteel een andere biografie leest en wel over Lynden B. Johnson. Het is een werkje dat bestaat uit 4 delen, elk van 800 bladzijden. Na dit kwijt te zijn kijkt hij opgelucht in het rond. En wie zou dat niet doen.

Waarop wij aan de borrel gaan om vervolgens, gul gestemd door de nodige alcohol, de jaarlijkse boekenveiling houden. Deze levert, mede door de input van het vaatwerk van de familie Kooiman, 147 euro op. Dit moet de wezen, die weinig verwend zijn geweest de afgelopen jaren, wel gunstig stemmen.

Waarna wij ook nog de gelegenheid krijgen ons een ander boekje van Roes aan te schaffen en wel: De Dans van Scrooge.

Waarop wij aan tafel gaan.

De President meldt dat hij behoefte heeft aan reflectie, maar waarom wordt niet duidelijk.

Hij spreekt over The Artful Dodger die ook soort bekering meemaakte.

Waarop de secretaris ook al met zo'n voorbeeld komt, en wel Walter Gay, in Dombey & Son.

Het moge duidelijk zijn, de lezing van Andre Roes heeft binnen het bestuur sentimentele gevoelens losgewoeld. Maar aan verdere tafelspeeches ontbrak het deze avond en ook de spreker werd tussen soep en hoofdgerecht het vuur niet aan de schenen gelegd. In plaats van een stamelend wrak zat daar een man met een blik van: wie doet mij wat.

Dit gaat natuurlijk zo niet langer. Het bestuur heeft al moeilijk genoeg.

Rest nog te zeggen dat de President de bijeenkomst besloot met de opmerking dat het buiten al enige tijd schemerde.

Bijeenkomsten

De volgende bijeenkomst is op zaterdag 11 maart in Kraantje Lek. Spreker is dan Fons van Wanroij. Zijn onderwerp is: de invloed van Dickens (en dan met name diens Oliver Twist) op de roman "De lotgevallen van Klaasje Zevenster" van Jacob van Lennep. U begrijpt, Oliver Twist is dan ook meteen het Book of Study voor 2017.

De zomerbijeenkomst is gepland op 10 juni. Het is de bedoeling om dan aandacht aan dat Book of Study te geven door middel van een aantal korte lezingen. Wellicht heeft u een uitgesproken en afwijkende mening over het boek en overweegt u zo'n korte lezing voor uw rekening te nemen. Want heeft u niet heimelijk gelachen toen u hoorde hoe de buurman op vakantie vakkundig was gerold en eigenlijk had die Sikes ook best wel een punt en laten we eerlijk zijn, van die Oliver wordt je toch ook tureluurs. Het is nooit goed bij die jongen. In alle gevallen hoort de secretaris dat graag.

De volgende Annual Conference is in Carrara Italië en wel van 20 t/m 25 juli 2017. Het verblijf is in hotels. Toscane, zon, marmer en Dickens. Een aantrekkelijk affiche.

London Calling

De laatste Dickensian (Summer 2016) bulkt weer van de interessante artikelen. Met onder meer een schitterend interview met Gerald Dickens over zijn optredens. "Performing Dickens is like a golf swing: when you do it right it feels easy and the rewards are great; when you get it wrong its is awkward, painful and disastrous".

Maar zijn vader had het al eens tegen hem gezegd: "Dickens has done all the work".

Ook krijgen wij antwoord op de vraag wat er na de dood van Dickens toch gebeurd is met Trotty Veck, de pony van Dickens. Ja, het blijft natuurlijk ook een beetje een clubblad. En een artikel over Edgar Allan Poe's review of Barnaby Rudge in Graham's Magazine. Poe had veel respect voor de wijze waarop Dickens de plot had gestructureerd (hoewel Poe de dader al snel had geraden) maar vond de Gordon Riots maar irrelevant terwijl die voor Dickens juist cruciaal waren. Ook had Dickens volgens hem veel meer moeten doen met Grip de raaf; door Poe in zijn review "the bird of ill omen" genoemd. Wellicht was dit de inspiratie voor Poe's gedicht "The Raven".

Opera

Al eerder kon u lezen over de opera “Pickwick” van Burnand and Solomon. In de negentiende eeuw inspireerde The Pickwick Papers meer muziek dan welke andere roman van Dickens. De opnames zijn, op het moment dat u dit leest, achter de rug en een stormloop op de betere muziekwinkels lijkt onvermijdelijk. Mocht u er in slagen een exemplaar te bemachtigen, kijkt u dan aandachtig op de cover, waar de sponsors staan vermeldt. U leest daar ook de naam van de Haarlem Branch. Een volgende geplande “Dickens” opera, The Cricket on the Hearth, kwam er nooit van door de tragische vroege dood van Solomon in 1895.

Council Meeting

En dan was er de halfjaarlijkse Council meeting van de Fellowship en uw secretaris was er bij, want Londen blijft trekken. Wat vergaderlocatie betreft zijn we inmiddels weg uit de catacomben van Little Dorrit’s Church en terug in het Dickens Museum. Een prettig gevoel, hoewel een aanhoudende geklop uit het belendende perceel er op duidde dat de Chinezen aldaar nog steeds aan hun gangenstelsels werken.

Was er veel nieuws? Nu, niet echt. De Fellowship heeft op een veiling het Pickwick Club Minute Book uit 1837 op de kop getikt en verder is er nagedacht over festiviteiten als straks in 2020 de 150ste sterfdag van Dickens herdacht wordt. En er was een bericht over de 2017 conferentie in Italië. Inmiddels zijn de kosten bekend: 750 euro, dat is zonder accommodatie. En er wordt nog gezocht naar een Branch die de conferentie in 2019 wil organiseren. Men keek met een schuin oog mijn kant op, maar ik deed alsof ik gek was, iets dat mij doorgaans goed af gaat. Natuurlijk was het wachten op het gebruikelijke tumult. Dat ontstond pas laat toen opeens bleek dat de uitnodigingen voor het jaarlijkse Christmas Supper alleen per email verstuurd waren en niet per landpost. De modernen hadden meteen alle plaatsen geboekt, want het is ditmaal in het Dickens Museum, waardoor de ouderwetsen er naast grepen. Al na 20 minuten heftige discussie werd besloten wat extra stoelen te plaatsen.